

Ἐδα καὶ ἐσπέρια

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΤΟΥ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΜΕ ΤΗ ΔΥΣΗ

ΤΟΜΟΣ 6

ΑΘΗΝΑ 2004-2006

Ἐῶα καὶ ἘСПЕРІА

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΤΟΥ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ
ΜΕ ΤΗ ΔΥΣΗ

Διοικητικό Συμβούλιο

Πρόεδρος:	Άθηνα Κόλια-Δερμιτζάκη
Αντιπρόεδρος:	Μαρία Ντούρου-Ηλιοπούλου
Γεν. Γραμματέας:	Τοιανταφυλλίτσα Μανιάτη-Κοκκίνη
Ταμίας:	Εἰρήνη Χρήστου
Ειδ. Γραμματέας:	Νίκη Τσελέντη
Μέλη:	Φλωρεντία Εύαγγελάτου-Νοταρά Βασιλική Μπόμπου-Σταμάτη

έῶα καὶ ἐσπέρια

Συντακτική Ἐπιτροπή

Ίωάννης Πιαννόπουλος
Φλωρεντία Εύαγγελάτου-Νοταρά
Άθηνα Κόλια-Δερμιτζάκη
Τοιανταφυλλίτσα Μανιάτη-Κοκκίνη
Κωνσταντίνα Μέντζου-Μεϊμάρη
Νίκος Μοσχονᾶς

Ἐπιμέλεια ἐκδόσεως Στ' τόμου

Άθηνα Κόλια-Δερμιτζάκη
Μαρία Ντούρου-Ηλιοπούλου

Σχέδια ἐξωφύλλου

Μάριος Μπλέτας

Χορηγοί

Ἐθνικό καὶ Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν
Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ

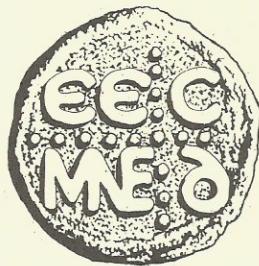
Coryright E.E.S.M.N.E.D., 2003

ISSN 1106-2614

<http://byz-neohell-west.arch.uoa.gr>

Εύα καὶ Επέρια

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΤΟΥ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΜΕ ΤΗ ΔΥΣΗ

ΤΟΜΟΣ 6

ΑΘΗΝΑ 2004-2006

* Θεοφάνους *Χρονογραφία*. ᾔκδ.: C. de Boor, *Theophanis Chronographia I*, Lipsiae 1883, σ. 475. 20 και 27-30.

** Βλ. ΑΙΚ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΛΟΠΟΥΛΟΥ, *Βυζαντινή Ιστορία*, τ. Β'1 (610-867), Αθήνα 1984, σ. 150.

Τούτῳ τῷ ἔτει ... ἔφθασαν ... καὶ οἱ ἀποσταλέντες παρὰ Καρούλον ἀποκρισάριοι καὶ τοῦ πάπα Λέοντος πρὸς τὴν εὐσεβεστάτην Εἰρήνην, αἵτούμενοι ζευχθῆναι αὐτὴν τῷ Καρούλῳ πρὸς γάμον καὶ ἐνῶσαι τὰ ἔφα καὶ τὰ ἐσπέρια.*

Η «ένωση» αὐτή τῆς βυζαντινῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς λατινικῆς Δύσης θά εἶχε ἵσως πραγματοποιηθεῖ, ἢν εἴχε εὐοδωθεῖ τό συνοικέσιο τῆς βυζαντινῆς αὐτοκράτειρας Εἰρήνης τῆς Ἀθηναίας καὶ τοῦ Φράγκου βασιλέως Καρόλου τοῦ Μεγάλου πού φαίνεται διτ προσπάθησαν νά ἐπιτύχουν, τό 802, οἱ βασιλικοί καὶ παπικοί ἀποκρισάριοι τῆς Δύσης. Οἱ συνεννοήσεις, ὅμως, μέτούς ἀπεσταλμένους αὐτούς ἐπέσπευσαν ἀπλῶς τήν ἀνατροπή τῆς Εἰρήνης...**

Έκτυπωση—Βιβλιοδεσία: Έκδόσεις Γ. Γκέλιμπεσης, Λεωφ. Βύλας Πενταγώνου 1,
"Αγ. Άναργυροι, τηλ.: 210-8627275, 8547723
Κεντρική διάθεση: Βιβλιοπώλειο Καρδαμίτσα, Ιπποκράτους 8, 106 79 Αθήνα
τηλ.: 210-3615156, ήλ. δ/νση: info@kardamitsa.gr
Orders to: Institut du Livre A. Kardamitsa, Hippokratous 8, 106 79
Athènes
tel.: +210-3615156, e-mail: info@kardamitsa.gr

P E P I E X O M E N A

Σελ.

Καρύδης Χρ. Σπύρος

Άρχειακές μαρτυρίες γιὰ τὴ δραστηριότητα ζωγράφων στὴν Κέρκυρα καὶ τὴν ἀγιογράφηση ναῶν	9
Testimonianze archivistiche sull'attività di pittori e sulla decorazione di chiese in Corfù	60

Νικολέττα Γιαντοή

Σχέσεις μεταξύ Βυζαντίου και Δύσης κατά τον 6ο αιώνα (Γονδεβάλδος και Μαυρίκιος)	61
Les relations franco-byzantines pendant le VIe siècle	74

Βασίλειος Σύρος

Ἡ πρόσληψη τῆς ἀριστοτελικῆς ἔννοιας τῆς ἐπιείκειας στὴν πολιτικὴ σκέψη τοῦ Μαρσιλίου τῆς Πάδοβα καὶ ἡ πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ πραγματικότητα στὴν Πάδοβα στὸ μεταίχμιο 13ου καὶ 14ου αἰώνα	75
The perception of Aristotle's concept of equity in the political thought of Marsilius of Padua and the political and social realities prevailing in Padua at the turn of the 14th century.....	96

Αναστάσιος Κ. Σινάκος

Ἡ επίδραση των λοιμών και των φυσικών καταστροφών του τέλους του 6ου και των αρχών του 7ου αιώνα στη διαμόρφωση της πολιτικής του αυτοκράτορα Μαυρικίου	97
The impact of plagues and natural disasters at the end of the 6th - beginning of 7th century on the policy of emperor Maurice	120

Γεράσιμος Δ. Παγκράτης

Προσωπογραφικό λεξικό της βενετοκρατούμενης Κέρκυρας του 16ου αιώνα	123
Dizionario prosopografico di Corfù (16o sec.)	131

Φωτεινή Καρλάφτη-Μονρατίδη

Η μαθητεία στα επαγγέλματα στὴν Κέρκυρα το 17ο αιώνα	133
L'apprendistato nelle professioni a Corfù del 17o secolo	148

Μαρία Νυσταζοπούλου-Πελεκίδου

Η βυζαντινή μνημειακή ζωγραφική στά Βαλκάνια. Ιστορική συγκυρία και πολιτική ιδεολογία, τέλη 12ου-16ος αι. 149

La peinture monumentale byzantine dans les Balkans. Conjoncture historique et idéologie politique, XIIe-XVIe s. 175

Πέτρος Κ. Βλαχάκος

Πρόσληψη και αξιοποίηση των Επτά Σοφών της αρχαιότητας στο επιστολογραφικό έργο του Νικηφόρου Γρηγορά 191

Perception et mise en valeur des Sept Sages de l'antiquité dans l'œuvre épistolier de Nicéphore Grégoras 204

Δημήτριος Β. Μπαλτάς

Λογική και όντολογία. Μελέτη στὸν *Κατὰ Μανιχαίων λόγο τοῦ Γρηγορίου Νύσσης* 205

Logique et ontologie. Études sur le discours *contra Manichaeos* de Grégoire de Nysse 210

Σωτήρης Γ. Γιάτσης

Η σφαγή στον Ιππόδρομο της Θεσσαλονίκης το 390 μ.Χ. Ένα πολιτικό έγκλημα του Θεοδοσίου Α' 211

The massacre at the hippodrome of Thessaloniki (390 AD). A political crime of Theodosius I 233

Σεβαστή Ζώη

...έρατικός τύραννος - πατριαρχική και μεγάλη ψυχή...

Μιχαήλ Ψελλός και Μιχαήλ Κηρουλάριος: οι διακυμάνσεις των σχέσεων των δύο προσωπικοτήτων 235

Michel Psellos et Michel Cérulaire: les fluctuations des relations des deux personnalités 258

Χρύσα Κοντογεωγοπούλου

...ώς εἰς ἄλλο Σινᾶ τὴν ἐπὶ τοῦ Πανικοῦ ὅρους ἀκρώσειαν...

Πάνειον - Υμηττός: δύο ιερά βουνά της Αττικής 259

Paneion - Hymette: deux monts sacrés d'Attique 270

Γιάννης Γιαννόπουλος

Δωδεκάνησος, η γένεση ενός ονόματος και η αντιμετώπισή του από τους Ιταλούς 275

Dodecanese, the genesis of a name and the Italian approach 295

Παρονσίαση Νέων Βιβλίων 297